

NAŠ DOM

Štev. 1.

V Mariboru, 1. januarja 1910.

X. letnik.

Slovenski mladini.

V novi obliki stopa danes »Naš Dom« pred vas. Pride kot prijatelj, ki vam želi vse najboljše.

Slovenski fant se rad ponaša s svojo telesno močjo, deklina pa z lepim licem. Imate prav, krepko in zdravo telo je velik dar božji. Toda kaj pomaga fantu, če ima tudi take pesti kakor Goljat, če pa je glavna prazna, srce izprieno, če ljudje sodijo o njem: to je neotesan, surov fant, ničvredni potepuh. Kako veselo je pa nasprotno gledati krepkega korenjaka, ki se mu delo kar kadí od rok, pa ima tudi v glavi nekaj, se povsod spodobno obnaša, vsakdo ga rad ima in ga hvali, češ, to je pameten in pošten fant. — In kaj pomaga dekletu zal obraz, če pa se za njo vleče slab glas in ljudje s prstom kažejo za njo.

Gotovo ni med nami mladeniča in mladenke, ki bi si ne želela, da bi o njima šel dober glas, da bi bila pametna in poštena. Toda mlademu človeku pretijo od vseh strani nevarnosti, da zaide na kriva pota. Mlada kri je nemirna, mlada domišljija živahna, srce polno želj in upov. Dokler še v šolo hodi, držijo uzde stariši in učitelji, ko pa iz šole izstopi, hoče biti sam svoj, drvi naprej v svoji mladeniški vihravosti in mnogokrat v svojo pogubo. Doba, ko mladina izstopi iz šole, do časa, ko sklene zakon, je za mladega človeka zelo pomenljiva in sila nevarna. V tem času se človeku razvije značaj, izbrati si mora stan, in kakor si v mladih letih postilja, tako bo ležal.

Potrebno je torej, da se mlademu človeku misli in želje navračajo na to, kar je resnično, dobro in lepo, da se v tem utrdi, potem bo srečen sam in srečni tisti, ki bodo z njim živeli.

»Naš Dom« bo tedaj podajal šoli odrasli mladini potreben pouk o kornistnih in za življenje potrebnih rečeh, da ne pozabi tistega, kar se je v šoli naučila, ampak da svoje znanje še razširi.

»Naš Dom« bo dalje kot zvesti prijatelj navajal mladino k dobremu, vzgajati hoče značajne mladeniče, bodoče može, in poštena dekleta, bodoče žene.

Mlada leta so pa leta veselja, in prav je tako. Kdo bi ne privoščil mladini veselja, saj mlada leta tako hitro minejo in človeku se le prehitro zvali na rame težka butara skrbi in nadlog, ki jih mora nositi do groba. Mladina se želi kratkočasiti, in zato bo tudi »Naš Dom« prinašal lahko, zabavno, kratkočasno pa pošteno berilo.

Okleni se torej, slovenska mladina, »Našega Doma«!

Obračamo se tudi na vas, dragi stariši! Poljski narod ima krasen pregovor: »Če primeš otroka za roko, primeš mater za srce«. Ali ni tako? Vaša mladina je vaše upanje, veselje in ponos. Kdor prime prijazno vašega otroka za roko, t. j. mu stori kaj dobrega, je tako, kakor bi vam božal srce, če pa kdo stori kaj hudega vašemu otroku, kakor s klešči prime vaš za srce. Kateri oče ali mati bi si ne želela, da bi njun sin ali hči bila srečna? Človek pa je sam svoje sreče kovač. Ko otrok odhaja iz hiše, mu stariši navadno želijo: Bog ti daj dobro pamet! Res je, dobra pamet varuje človeka zmote in pogube. Če torej želite svojim sinom in hčeram dobro, varujte jih slabe tovaršije in slabega berila, nasprotno pa skrbite jim za pošteno družbo, kajti mlad človek potrebuje družbe, in za pošteno berilo.

Pustite tedaj stariši, naj se naša mladina zbira pod zastavo krščanske mladinske organizacije, to je zastava Kristusova, le pod to zastavo je pot k pravi sreči, proti tej zastavi vrata peklenska, vrata laži, pohujšanja, greha in zapeljevanja ne bodo zmagala.

Kjerkoli so v slovenski hiši mladi ljudje, fantje ali dekleta, naj najde prijazen sprejem tudi njihov prijatelj

„N A Š D O M“.

Mladinska izobrazba.

Kaj hočemo?

Slovenski krščanski mladenič! Če me vprašaš po programu, ki naj si ga postavijo združeni slovenski fantje, bi ti ga skorej ne vedel povedati drugače kakor z eno samo besedo: pošteno življenje!

Mladost norost, pravijo mnogi, in zatisnejo oči pred razbrzdanostjo mladine, češ, fant se mora izživeti.

To je kaj lahko reči; naše strasti in naši nagoni sami nam tako vele; bogvedi, da nam za to ni še posebič prigovarjati treba. Ampak težje je mladinske strasti krotiti, in tisti, ki pravijo, da je mladosti treba skozi prste gledati, so bili sami v svojih mladih letih neumni; zato tudi njihovi nauki v starih letih niso prav nič vredni.

Gotovo; če bi ne bilo naroda in njegove bodočnosti, če ne bi na ramah slovenskega ljudstva ležala usoda Jugoslovanov, če bi se ne šlo zato, da svetu ohranimo zaklade, ki so nam jih naši očetje zapustili — potem bi še marsikdo rekel: Mladenič, pojdi in se veseli, zapravljaj in pleši, pij iz kupe življenja in utopi v njej svoje skrbi in težave!

Toda, slovenski mladenič, pred teboj je veliko kraljestvo. V njem je gospodar slovenski narod, gospodinja pa krepost in čistost. V tvojih rokah je bodočnost; kakor one device se mi zdiš, ki jim je Gospod izročil svetilke, da svetijo celemu ljudstvu. Pred teboj je težko delo, delo za poznejše rodove in pred teboj so boji in viharji, ki bodo našo domovino od morja do severnih hribov pretresali in najtrdnjše sovražne naprave kakor bilke lomili.

In pred tako usodnimi dnevi in pred tako pomembno bodočnostjo, ki

slovenski narod lahko iz tesnih bajt pripelje v široko svobodo ali pa iz hlapcev napravi sužnje, pred takim delom in tako važnimi cilji, hočeš zbežati iz mladosti v norost? Ko slovenski narod tako težko čaka, da njegov naraščaj postane resen, bi ti mogel biti tako brezvesten, da bi šel kakor izgubljeni sin svojo moč trošit po podih in plesiščih in norčijah, namesto da bi v očetovi hiši čakal dneva, da jo oblije svetloba, si pripravljen iti stran v daljino in pri svinjah jesti želodov?

Ne! to ni mogoče. Trdno zaupamo, da Bog ni svojega srca zapiral pred molitvami naših slovenskih mater, o katerih moremo s ponosom reči, da plemenitejših ni na celem svetu. Kar so one položile v vaše srce, slovenski fantje, ko ste komaj govorili in ste od sveta poznali le toliko, kolikor so segale vaše drobne otroške oči in ročice, to je presveto in preveč s srčnimi solzami porošeno, da bi v vaših prsih kdaj zamrlo.

Kar so nas naše matere učile, to je naš program, širok je kakor so njihova srca široka in globok kakor je globoka njihova ljubezen. In če bi ti, slovenski mladenič, na tako slovensko materino srce položil obličje in poslušal, kaj govori in utripa, bi čul sledeče:

Moj otrok, ti nisi sam svoj, ampak si božji. Zato pa si tudi narodov, njegova last in njemu za vsa svoja dejanja odgovoren. Sin! Kakor boš podedel svojim potomcem telesne bolezni, tako jim boš dušne, če boš tako živel, kakor boš sam hotel. Toda to ni tvoja naloga, to ni čast tvoja! Ko je kralj Filip makedonski videl, kako je njegov mladi dečko Aleksander ukrotil divjega konja, mu je dejal s ponosom:

Sin moj! Makedonija je premajhna zate, poišči si večje kraljevstvo! Tako ti tudi jaz pravim: Slovenski fant! razveseljevanje, norenje in izživiljanje je premajhno zate in tvoje plemenite narave nevredno, poišči si širše in višje naloge!

Glej — tako bi materino srce govorilo dalje — samo eno imamo, kar nas je ohranilo kakor sol jedi ohrani, tista sol, o kateri je dejal največji ljudski prijatelj na svetu, da ne sme nikdar zginiti — našo brezmejno vero v božjo pravičnost in ljubezen. Pravičen bo ta Bog, ko bo našim nasprotnikom z njihovo lastno mero povrnil, ljubeč, ko bo sipal darove na svoje sinove, ki ga niso zapustili.

In to ni šala, moj sin, to niso samo lepe besede. Vzor moramo imeti, vzvišen zgled in vir moči, da ne omagamo. In kdo nam more večji vzor biti kakor je Bog sam, vzor vseh vzorov? Kdo more slovensko mladino večje požrtvovalnosti učiti, kakor On, ki je dejal, da hoče vzeti na svoje rame vsega sveta trpljenje? In kdo ji more vliči večjo odločnost kakor tisti, ki je rekel, da ima toliko ognja v sebi, da zamore vso zemljo užgati in da vihti meč, ki bo celo verne sinove od nevernih očetov ločil, če bo treba?

Fant moj — kaj ti pomaga, če vse slasti tega sveta okusiš, pa pogubiš svojo in svojega naroda prihodnost? Slovenski mladenič, pomni vselej, da bo slovenski narod le tako dolgo tako žilav, kakor je, če bodo njegovi sinovi hodili po božjih potih, po ozki stezi samozatajevanja, kreposti in dušne lepote, po kateri se pride do velikosti in najvišje kulture. Vedi, da kdor misli, da je svet in izobrazbo in posvetno moč pridobil s tem, da se je vanj popotil in grabil, kar mu je prišlo pod roke ter ni pustil nobene slasti neokušane mimo sebe, ta bo svet in moč in radost izgubil, tisti pa, ki zna veliko odreči, ki ima svoje počutke v oblasti in iztegne roki le po tem, kar je trajno dobro in večnolepo, ta si je svet osvojil! Prvi se bo iztrošil in njegova kultura bo sama sebe uničila, drugi pa bo v

spoznanju in v sreči rastel in rastel, zakaj njegovi cilji so neskončni.

Ne pozabite nikoli tega. Mladost norost vam porečejo tovariši, mladost krepost, so vam zapisale v dušo vaše matere. To si denite na vašo zastavo, ta beseda naj med vami meso postane. Vedite, da je potrebna. Velik del slovenske mladine, žalibog tudi tiste, ki študira, je zadnje čase silno propadel; nima zmisla kakor samo za to, kar vidijo poželjive oči in čutijo razdraženi čuti — kar je višje in trajno, za to je oslepela. Ni več v njej srčne blagosti, ni tenkočutnosti in dušnega plemstva, ni več visokih ciljev. Njene misli se plazijo po zemlji, njena volja je le za tisto, kar je hipno in surovo. O tem ne tožimo samo mi, tožijo tudi nasprotniki. Ali naj se ta kuga še dalje širi, ali naj otrok otroci podedujejo te neodločne volje, ta majhna srca in te nizke misli? Ali ne bo naša mladina rastle z nalogami, ki jih življenje vedno nanovo postavlja pred naš narod?

Bodite vi, slovenski krščanski mladeniči, glasovi v tej puščavi, ogrejte vi to mrzlo zemljo! Naj gledajo v vas tisti, ki se hočejo poživiti, ki še ni zamrla v njih zadnja iskra! Bodite mesto na gori, svetilnik na oltarju slovenskega naroda!

Franc Terseglav.

Politični letopis za leto 1909.

Še nekaj dni in l. 1909. se bo poslovilo za vselej od nas. Sicer ne vemo, kaj še nam ti kratki dnevi utegnejo prinesiti, vendar pa lahko že sedaj napravimo politični obračun s tem letom. Ni bilo sicer tako imenitno, kakor pred 100 leti l. 1809., ko je po naših krajih še o Božiču bilo vse polno Francozov ter je večji del slovenske zemlje za več let ostal pod francosko oblastjo. Vendar tudi leto 1909 ni bilo brez važnih dogodkov, ki utegnejo imeti še velike nasledke, katere doživite vi, mladi prijatelji. Vredno je torej, da si jih kratko pokličemo v spomin.

Ob novem letu je potresal ves svet glas o strašnem potresu v Južni Italiji, ki je 28. decembra 1907. in potem zaporedoma več dni vničil mesti Reggio (izg. Redžo) di Calabria in Mesino. Za

ponesrečene se je tudi pri nas pobiralo. — Istočasno se je pa začelo nevarno megliti na našem političnem nebu. Pretila nam je vojska s Turčijo, Srbijo in Črno goro. S Turčijo smo se pogodili in plačali 54 milijonov kron. Srbija in Črna gora pa sta naprej rožljali zaradi Bosne in Hercegovine. Že se je bliskalo na vseh koncih in dišalo po smodniku, mnogo vojakov je že bilo poklicanih pod orožje, kar nenadoma 25. marca pride glas, da vojske ne bo. Srbija se je premislila, ker je spredvidela, da z našo državo ni dobro spuščati se v krvavi ples. Največji hujskač, kraljevič Jurij je moral odstopiti. Nam pa so priprave za vojsko požrle veliko denarja in še bomo dolgo čutili v svoji mošnji nasledke srbske prevzetije. Veter je za čas odvrnil nevaren oblak, a vreme se še ni zjani, na Balkanu še vedno vre in se nekaj kuha. Ni izključeno, da bo enkrat počilo in bo krvava igra še hujska kakor bi bila lani.

Na bojišču torej nismo imeli vojske, zato pa smo imeli dovolj vojske doma. V predpuštnem času je nastopilo sedanje ministerstvo, ki je Slovanom zelo sovražno in krivično. To pa je ravno Slovane združilo v eden tabor in so se odločno postavili po robu. V veliki meri je to zasluga slovenskih katoliško-narodnih poslancev, na čelu jim nadarjeni in previdni dr. J. Šušteršič. Svoje sovraštvo proti Slovanom je vlada pokazala zlasti s tem, da je madjarskim židovom dovolila oderuško banko t. j. denarni zavod v Bosni, ki bi odkupoval bosanske kmete ter jih odiral za nezaslišano visoke obresti. V državnem zboru se je pokazalo, da vlada nima več prave večine, zato so državni zbor trikrat zaključili. Slovanski poslanci so s svojim odločnim nastopom pokazali: 1. da se v Avstriji proti Slovanom ne more in ne sme vladati, 2. so dosegli, da so zlasti nas Slovence in Hrvate začeli vpoštevati, 3. so zabranili mnoge, kmetu škodljive postave, ki jih je vlada mislila vpeljati. Kakor vse kaže, se bo kmalu pri vladi nekaj spremenilo.

Dne 19. febr. je cesar potrdil nov volilni red za štajerski deželni zbor.

Razvil se je hud volilni boj, v katerem je krščansko, pošteno slovensko ljudstvo sijajno zmagalo v splošni in kmečki skupini dne 7. in 17. maja. Mesec dni pozneje so bile volitve v Trstu, ki so tudi za Slovence ugodno izpadle. V tržaški okolici so bili izvoljeni vsi slovenski kandidati, v mestu pa so v 8 okrajih (v polovici) prišli v ožjo volitev. Izid volitev je osupnil naše nasprotnike na Dunaju in v Trstu, ki sicer hočejo zatajiti Slovence v Trstu. — Meseca oktobra so pa bile deželno-zborske volitve na Goriškem, kjer je tudi krščanska Slovenska Ljudska stranka sijajno zmagala proti lažnivemu liberalizmu. — Dne 16. septembra je bil otvorjen novi štajerski deželni zbor. Poslanci Slovenske kmečke zveze so se pogumno potegnili za pravice slovenskega jezika in s svojo odločnostjo na zadnje le dosegli, da bodo Nemci morali trpeti in spoštovati v deželnem zboru tudi slovenski jezik. Saj je na Štajerskem dobra tretjina prebivalcev slovenska, zatorej je pravično, da se tudi v deželnem zboru sliši deželni slovenski jezik. — Dne 10. oktobra je bil pomenljiv za našo politično zgodovino, ker se je ta dan ustanovila v Ljubljani Vseslovenska ljudska stranka, tako da je sedaj slovensko krščansko ljudstvo vseh kronovin združeno v eden tabor. V jeseni 1909. smo dobili prvo gospodarsko šolo v St. Juriju ob južni železnici, pri Teharju pa gospodinjstvo šolo. Bog daj, da bi se v obeh šolah prav mnogo naših fantov in deklet izobrazilo za modre in pridne gospodarje in gospodinje. — Žalibog je 1. 1909. za naše gospodarstvo bilo precej slabo. Najprej je huda suša napravila mnogo škode, potem pa je nesrečna toča 24. julija, 3. avgusta in še večkrat prav hudo oklestila mnoge okraje, najhuše ptujski in ormoški okraj. Pa tudi iz nesreče se mora človek učiti. Suša in toča je prisilila ljudi, da so začeli razmišljati, kako bi se še dalo pri kmetijstvu to in ono zboljšati. Zlasti so »Gospodarske Novice« (priloga Slov. Gospodarja) dajale modre nasvete. Da bi jih le ljudje pridno brali, pa se tudi po njih ravnali! Še hujska kakor toča,

bi pa bila nova vinska postava, ki bi jo rad vpeljal sedanji finančni minister. On je Poljak, na Poljskem pa vina ne pridelujejo, on je ud sedanje, nam sovražne vlade, zato pa hoče s to postavo vdariti ravno južne dežele, ker se tukaj največ vina prideluje. Ljudstvo in naši poslanci so se pravočasno oglasili in upamo, da državni zbor te postave ne bo sprejal. Obdelovanje goric stane veliko, vino je izgubilo ceno, sedaj pa še naj pride davek na vino.

Stari in novi Herod.

Božični prazniki nam stavlajo pred oči celo skupino ljudi, ki so več ali manj v zvezi z novorojenim Zveličarjem sveta. Tu najdemo tudi ljudi z jako čudno ulogo. Zraven Jožefa in Marije, pohlevnih pastircev, Modrih iz Jutrove dežele, starca Simeona in starice Ane, vidimo tu malomarne in trdosrčne Betlehemčane, pa krvoločnega kralja Heroda. Dasiravno sta imela v Betlehemu znance, iščeta Jožef in Marija zastoj prenočišča v Betlehemu. Sta pač siromaka! Če bi bil Jožef pokazal napeto mošnjo, če bi bila Marija oblečena v dragoceno obleko judovske ali rimske gospe, pa bi se že našel prostor! Premoženje in dobiček je betlehemskega meščanu bog, visoka skrivnost božične noči, ki se je kmalu potem razodela revnim pastircem, je lahkoživim Betlehemčanom zakrita, nerazumljiva, oni se ne zmenijo za njo. Veličastna angelska pesem: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje«, ne najde v njihovem srcu odmeva. »Med svoje je prišel, pa njegovi ga niso sprejeli.«

Takih Betlehemčanov je bilo vse čase in jih je dandanes dovolj povsod. Versko življenje jim je tuje, njih srce vtoplejeno v mast uživanja in dobičkarje. Ne more se reči, da bi ravno sovražili Kristusa in njegov nauk, a če bi danes trkal na njihova, vrata, bi tudi rekli: nimamo prostora! Globoki pomen božičnih praznikov gre mimo njih, kakor naj lepša godba mimo mrtve podobe.

Velik del človeške družbe je danes za pravo versko življenje gluhi Betlehem,

zato pa mu je zavozljana uganka pomen božične pesmi: »Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.« Da, človeškemu srcu nečesa manjka, hlastno drvenje za užikom in dobičkom ga ne more zadovoljiti; nečesa manjka, kakor smrtna senca hodi po svetu nezadovoljnost, sovraštvo, obup. Zlato in srebro, okusne jedi in pijače, naslovi in službe, sijajne palače in dragocena oblačila, zabave in veselice ne morejo nadomestiti nečesa, kar manjka človeškemu srcu. In kaj mu manjka? Manjka mu mir božji, manjka mu božje kraljestvo, ki ni jed in pijača, ampak veselje in mir v sv. Duhu, duhu ljubezni.

Ne posnemaj, mladina, malomarnih Betlehemčanov, ampak priproste pastirce, in tvoje srce bode našlo mir, ki ti ga svet sam ne more dati.

A pustimo Betlehemčane! V skupino božičnih oseb se je vmešal tudi Herod. Njegove roke so krvave, njegovo srce razuzdano, a glejte ga, naenkrat se je spremenil v ovco! Čujte, kaj pravi Modrim: Pridite mi povedat, kje je novorojeni, kralj, tudi jaz ga grem moliti! Dočim se Betlehemčani sploh ne zmenijo za novorojenega kralja, hoče ga Herod iti moliti!

Komu se ne studi ta hinavec! Pač ostane za vse čase Herodova hinavščina vzor vseh hinavcev, pa tudi ima v vseh časih posnemovalcev. Odkritega sovražnika se človek lahko varuje, hujši je pa sovražnik, ki pride v ovčji koži kot prijatelj, pa je ubijalec.

Kdo prešteje, koliko hinavskih Herodov je že vstalo proti Kristusu od onega pravega Heroda pa do današnjega dneva! Nekaj čudnega je to: pomrli so, ki so Otroku-Kristusu stregli po življenju, Kristus pa še vedno ima častilcev in spomenikov, vsaka naša cerkev je njegov spomenik, in koliko src se mu s pastirci klanja v jaslicah!

Pa Herod preži še sedaj in sicer ravno tako hinavsko kakor takrat. Brezverski liberalizem je ta moderni Herod. Hinavec in lažnjivec skozi in skozi, kakor stari judovski Herod!

Kakor Herod, zna ti liberelec pobožno sukati oči in vzdihovati: oh, mi nisimo zoper vero, toda vera se ne sme v javnost vtikati. Stara stvar! Dokler

je Kristus bil skrit v betlehemski štalici, se Herod ni zmenil, ko je pa glas o njem prišel v Jeruzalem, se je kralj Herod zbal in skenil je umoriti ga.

Je vse zastoj! Vedno še veljajo besede Kristusove: Kdor ni z menoj, je proti meni!

Kjer si liberalci ne upajo nastopiti odkrito, pa nastopajo hinavsko, da preslepijo lahkovorne ljudi. Vero treba potisniti v stran, mladini treba pristuditi cerkev, njene nauke in njene zakramente, nahujskati jo zoper dušne pastirje, da tako nazadnje ne ostane v srcu nič več krščanskega. Izkušnja uči: v koliki meri se mladina odtujače verskemu življenju, sv. zakramentom, službi božji, v koliki meri gine spoštovanje do cerkve in njene oblasti ter do svetih reči, v toliki meri se pogreza v razuzdanost, neposlušnost, pijančevanje; taka mladina je pa sposobna za vsako hudobijo, in to je namen brezbožnih hujškačev. Zaradi tega, če se je kdo zvesto ravnal po Kristusovem nauku, če je redno zahajal k službi božji in sv. zakramentom, če je spoštoval postavno oblast, še nihče ni prišel ob svoje premoženje, ob dober glas, pač pa nasprotno, ker se ni ravnal po cerkvi in njenih naukih, je zašel v pogubo.

Kristus je znamenje, postavljeno v vstajenje in pogubljenje, kakor si kdo izbere.

Ne daj se, poštena slovenska mladina, zapeljati liberalnemu Herodu, ki iz Celja in Ljubljane pošilja svoje biriče, da te vjamejo. Marsikdo morda sedaj ne sluti nič hudega, pa bodele videli, kaj bo prišlo iz tega. Pomilovati je vsak mla-

denič, vsaka mladenka, ki stopi na njihovo pogubno pot.

Naj tedaj veličastni božični prazniki poglobijo in utrdijo v nas versko življenje, s pastirci se poklonimo Kralju nebeškemu, h kralju Herodu pa ne gremo.

Živimo krščansko, pa bomo spoznali, kaj je krščanska vera vredna.

Mladeniška budnica.

Vstanimo bratje, konec je počitka,
mladenči, kvišku vsi takoj!
Pogum v srce, orožje v roke pravo,
Slovenija nas kliče v boj!

Dal Bog nam krasen dom je, vero pravo,
dal jezik milo je doneč,
dal bister um, srce nam dal junaško,
a to sovražniku ni všeč.

Že ropa nam sovražnik te svetinje,
domovje naše si lasti,
ugaša luč prejasno vere svete,
slabi nam narodne moči.

Vstanimo, bratje, konec je počitka,
mladenči, kvišku vsi takoj!
Pogum v srce, orožje v roke pravo,
Slovenija nas kliče v boj!

Kar nas sinov je domovini zvestih,
kar cerkvi vdanih nas otrok,
vsi združimo se k delu, k borbi sveti!
Združitev zmage je porok.

Naprej mladenči, mlada kri slovenska,
ne straši borbe se nikdo!
Kdor za Boga, za rodno srečo dela,
vsikdar pomaga mu nebo.

Daj Bog nam in Marija krasnih vspehov
v tej borbi za domovja čast,
v tej borbi za očetov vero sveto,
za narodovo sveto last! Ciriljev.

Zabava.

Ob svetem večeru.

Tiho je padal sneg, poljubljal odrevenele cvetlice. V gostih trumah so plesale snežinke, se objemale in hitele, da pokrijejo zadnji kosček zemlje, ki se je branil sprejeti neljube, nežne plesavke.

V enomer je padal sneg, pobelil trudno ravan in jo ogrnil z nedolžnim blestečim plaščem. Sladko so zaspale

pod mehko odejo drhteče cvetlice. Zasanjale so o prihajajoči pomladi, o novem, svežem življenju.

Sneg je padal gosto, skrbno zakrival ozeble bilke in jim šepetal sladko pesen počitka.

Mirno in tiho je ogrinjal skrivnostni mrak naravo, ogrnjeno s svatovskim plaščem. Hrepeneče se je ovijal snežne odeje, hrepel je po tajnem večeru, po tihobajni noči.

Zadnji zvoki večernega zvona so utihnili, budili v mladem srcu ljube spomine na nekdanje enako svete večere.

Misel čista in ljubezniva, se je rodila v moji duši. Nebeška toplota je napolnila moje srce, da je vzdrhtelo in se razširilo. Ostani! sem hotel zaklicati, a bal sem se, da ne zmotim večerne tišine, upal si nisem spregovoriti besede, spočete v hrepenenju. In zasnivala je moja duša sladke sanje svetega večera. Zrla je čiste, zorne oči, in zahrepenela po sveti ljubezni.

Zatrepetala je ob zvoku večernega zvona in se prebudila iz svetih senj. Skrivnostno je odmeval srebrnočisti glas, vabil k molitvi in spominjal na sveti čas. Hiteli so tajni glasovi v tiho, jasno noč in se dvigali k zvezdam na nebu. Vspela se je moja duša za njimi v bajne svetove, iskala miru tam gori med zvezdami. In našla ga je. Zvezde pa so svetile jasno in čisto na zemljo, razsvetljevale temna pota, svarile mlada srca ob svetem večeru.

Angelski zbor pa je peval pesen slavlja in radosti: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.«

* * *

Skrivnostno so zadoneli glasovi dobravskih zvonov, ob svetem večeru. Zatrepetale so visoke smreke v gozdu, se vzradovale, in padale so snežinke z njihovih vej, in se svetile ko biserne solze v krilu jasnega večera. Zatrepetala so drevesa pod težo svežega snega, pozdravljala mimo hiteče.

Mili zvoki pa so hiteli še dalje, dalje, do borne kočice, do potrtega srca. Stopili so v mrzlo sobo, pozdravili ubogega Jošta. Čul jih je starček, jim odgovoril, se vzradoval. Tudi on bi šel po dolgi, mrzli poti do svoje cerkvice in počastil novorojeno Dete. Pa zastonj so njegove želje, zaman njegovi vzdih. Sam, brez pomoči, brez dobrodejne gorkote premišljuje o srečnih časih, o svetih večerih. Solzno oko se ozira po zaduhli sobi, se zagleda v črni kotichek, kjer so še ostanki starih jaslic.

Spomni se na prvi sveti večer, na božje Detešce. Tudi ono je moralo pre-

biti na mrzlem hladne noči, zapuščeno, nepoznano. Spomni se trpljenja božjega Sina, in solza vdanosti zaiskri v njegovem trudnem očesu. Mir se razlije v njegovo trpečo dušo, mir, ki je obljubljen vsem, ki so dobre volje.

* * *

Ob tajnem svetem večeru se raduje mlado srce, se veseli svetih časov. Tudi ono si želi potrebnega miru, da se spočije pod težo nevarnih dvomov mladostnega življenja. A kje naj išče miru in tolažbe, ako ne v čistih in vzvišenih mislih svetega večera?

Nedin Sterad.

Veseli Mihec in kisla Katra.

Posl. A. J.

Naš Mihec se je smejal, ko je prišel na svet. Ves njegov obraz je bil kakor nalašč vstvarjen za smeh. Njegovo lice je bilo lepo okroglo in rdeče, na vsaki strani je Mihec imel malo jamico, v kateri se je vedno skrival tihi nasmeh. Kislega obraza Mihec sploh narediti ni znal.

Prvokrat je Mihec pokazal svoje smehljajoče se srce, ko so ga botri prinesli h krstu. Skoraj vsi otroci se začnejo na vso moč jokati, ko jim duhovnik da blagoslovljene soli. Pri Mihecu je to bilo vse drugače. Ko mu duhovnik položi zrno soli na jezik, jo Mihec liže, kakor da bi imel sladkor v ustih in se začne na glas smejati.

Čim starejši postaja, tem rajši se smeji. Mihec se smeji doma, smeji se v šoli, smeji se v cerkvi; Mihec se smeji z drugimi, on se smeji sam s seboj. Mihec se je smejal vsemu na svetu. Vsako drevo, vsak kamen, vsak črviček in vsak hrošč je mogel Miheca pripraviti v smeh.

Jokal se naš Mihec ni skoraj nikoli. Nekoč ga je učitelj v šoli kaznoval radi smeha. Takrat seveda so tekale solze. Pa vsred solz se začne Mihec naenkrat na ves glas smejati — in zakaj? Ker je učitelj enkrat s šibo mahnil mimo njegove roke. Učitelj se je moral zdaj tudi sam smejati in kazen je bila prestana. Sploh je Mihec s

svojim smehom vse obvladal. Kdor ga je videl prav veselo se smejati, se je moral nehote smejati ž njim in tako je Mihec bil vedno v veseli družbi. Vendar pa ne smete misliti, da je Mihec imel v glavi eno kolesce preveč ali premalo. Njegovi možgani so bili popolnoma v redu; Mihec je bil čisto pameten človek, samo smejanje mu je bilo prirojeno. On se je pri tem vedno dobro počutil in je nosil svoje križe in težave desetkrat lažje kakor drugi ljudje, ki se sploh kislo držijo in po svetu semtertje stokajo in skekajo.

Rado pa se prigodi, da pride na tem svetu skupaj ravno to, kar najmanj sodi skupaj, n. pr. sol in sladkor, kis in strd, miš in mačka. Tako je bilo tudi pri našem Mihecu. Naš Mihec namreč je prišel skupaj s kislo Katro.

Ne upamo si Katerce v pravih barvah naslikati, samo toliko rečemo o nji: Katerca je navadno imela obraz kakor petelin, kadar s silo glisto požre; bila je pravi živi kis, bila je včlovečena kiselica. Jezila se je nad vsakim hodom, zabavljala čez vsako muho na zidu, ravnotako kakor se je Mihec vsemu smejal. Katerca je vedno trdila, da je bolna, da se ji je žolč razlil v kri. Miheca so na to opozorili, vendar on je zatrjeval, da ji bo žolč že pregnal.

Veseli Mihec in kisla Katra sta se torej vzela. Že pri poroki je bilo nekaj za jezo in nekaj za smeh. Pri oltarju Katerca neče reči »da«, ker je duhovnik poprej vprašal Miheca, če hoče Katerco vzeti za ženo, kakor pa njo. Miheca že začne lomiti smeh, ko to vidi; moral si je robec držati pred usta in se na vso moč premagovati, da se ni na ves glas zasmel.

V zakonu bi bil Mihec smeh skoraj popolnoma napravil. Ko bi ne bil imel tako vesele narave, postal bi bil kmalu kisel in grenek kakor njegova Katerca. Katra je gospodinjala v hiši kakor nevihta; nič ji ni bilo prav. Jezila se je, da je miza bela in da so tla črna, da je ponva sajasta in voda mokra, da je jesih kisel in sladkor sladek. Družina se je spreminjala mesec za mescem, nikdo ni mogel več ostati pri novi

gospodinji. Tudi Mihec bi si že davno bil rad dejal torbo na hrbet in šel po svetu, pa on ni smel, obljubil je svoji Katerci pred oltarjem zvestobo do konca.

Katri se je vedno več žolča izlivalo v kri in Mihec ji tega presnetega žolča ni mogel odpraviti.

Nekega dne si misli Mihec: Temu mora biti enkrat konec bomo videli, kdo bo odnehal. In Mihec gre od doma ter jo zavije v gostilno pri »Korajžnem Štajercu«. Tam si naroči zdravilo zoper utripanje srca. Sklenil je namreč, da bo svoji ženi enkrat pošteno povedal, kako in kaj. In da bi ji mogel bolj možato na srce govoriti, si je hotel poprej korajže napiti. Vendar oštirjevo zdravilo je povzročilo pri Mihecu ravno nasprotno od tega, kar je namerjaval. Hotel je postati resen in kazati je hotel na zunaj sveto jezo, pa bolj ko je užival oštirjevo zdravilo, tem mehkejši je postajal. Nazadnje je njegovo srce bilo mehko kakor maslo. Mihec zdaj ni mogel nič drugega več, samo smejal se je še venomer. Z mehkim srcem in s smehljajočim obrazom pride domov.

Kakor razdražena kača ga sprejme Katra pri vratih ter začne kričati in ga oštevati, da je joj: »Ti lump, ti muha pijana, ti zaprav . . .« Dalje ni prišla, kajti Mihec se je tako glasno zasmel, da ga žena ni mogla prekričati. Ko se Mihec neha smejati, začne zopet Katra sikati proti njemu: »Si že tako napol neumen in brez pameti, ne znaš drugega kakor . . .« Mihec se takoj zopet oglasi: »Haha, hahaha, hahahaha«, in to tako glasno, da se rezanje sitne Katre ni nič slišalo. — Še en naskok poskusi Katra: »Si že tako celi potep . . .« Mihec takoj zopet odgovori z glasnim: »Haha, hahaha, hahaha!« Družina prihiti gledat, kaj se godi, ter se tudi smeji in kriči na vse grlo.

Katra postane mirna, nato pobegne v sobo in se vrže v svojo posteljo ter se obrne proti zidu in neče več jesti, kakor nekdanj kralj Ahab v starem testamentu. S tem je mislila svojega moža najbolj jeziti. A Mihec se je

kakor vedno glasno in veselo smejal okoli hiše. Zato se Katra še bolj razjari tako, da zbolí. Pravzaprav se je delala bolj bolno kakor je bila v resnici. Raztogotenje seveda ji je povzročilo malo vročico. — Mihec mora po zdravnika. Mihec seveda natančno razloži zdravniku vzrok bolezni. Zdravnik se malo nasmehne in stopi k bolnici. Potiplje Katri žilo in reče: »Priporočam Vam popolni mir; varovati se morate vsakega razburjenja, drugače spomladi ne bi čakali. Jako slabo izgledate in vaše srce bije silno nemirno.«

Žena obledi, Mihec pa se začne na ves glas smejati. Zdaj postane Katra rdeča kakor kuhan rak. Vzdigne se v postelji in kriči na vso moč: »A tako, ti lump, ti hudobnež! . . . Seveda tebi bi bilo prav, če bi jaz umrla! Pa tega veselja ti nečem napraviti. Ravno nalašč bom zdaj zdrava.« In res, Katra vstane in ozdravi.

Zdravnikove besede so napravile na Katro globok vtis, ni jih mogla več pozabiti. Od tistega dne, ko je tako naglo ozdravela, se je silno ogibala vsakega razburjenja. Kadar se ji je žolč hotel zopet vzdigniti, že je naenkrat stopila bleda smrt pred oči, in jeza se je zopet plegla. Tako se je Katra polagoma odvadila jezi in razburljivosti, nazadnje se je od svojega Miheca navzela še smejanja in veselja. Tako je vendar smeh zmagal nad žolčem. Katra še zdaj živi in je prav mirna, dobrohotna žena.

Odlikovanje. Korporal vpraša rekruta: Kaj dobi vojaki ki se dobro drži proti sovražniku? Rekrut molči. No, mu pomaga korporal, kaj pa dobiš, ko prideš od strelskih vaj pa si dobro streljal? Rekrut: Župo, govedino pa prikuho, gospod korporal.

Kaj je novega po svetu?

V Belgiji je 17. t. m. umrl kralj Leopold II., oče Štefanije, bivše soproge rajnega cesarjeviča Rudolfa. Novi kralj belgijski se imenuje Albert in je nečak rajnega. — Na Dunaju se vrši važna sodnijska obravnava, ki kaže žalostne politične razmere na Hrvaškem. Poslanci hrvaško-srbske stranke, na čelu jim poslanec Supilo, tožijo urednika židovskega lista „Neue Freie Presse“ in »Reichspost« ter zgodovinarja Friedjunga, ki so jim očitali veleizdajske zveze s Srbi. Izprva so nekatere priče izpovedale zelo neugodno za Supila in njegove tovariše, druge pa bolj ugodno. Obravnava še ni končana in še utegne

čudne reči spraviti na dan. — Razprava proti Hofrichtertju, ki je na sumu, da je poslal častnikom strup, še ni dognana, in se v javnost nič gotovega ne zve. — Na Ruskem živi v kraju Bielajev vdova, stara 115 let, njen najstarejši sin je star 90 let, najstarejši vnuk pa 70 let. — Na Ruskem so odkrili novo zaroto proti carju. Mislili so bombo vreči v njega v Livadiji, kjer se sedaj mudi, ali pa v Moskvi, kjer se na povratku misli muditi. V zaroto je zapletenih mnogo oseb v Petrogradu, v Kijevu in v Moskvi. Med zarotniki sta dva profesorja in neki častnik.

Orli.

Telovadba in mladina. Kdo pa so »orli«? No vsak mladenič, ki količkaj časnike bere, že ve, da so »orli« telovadni odseki ali telovadna društva, najmlajša panoga v naši mladinski organizaciji. Brezdvomno je telovadba zelo koristna in potrebna za ljudi, ki se malo gibljejo, ki si morajo svoj kruh služiti po pisarnah, v trgovinah, v fabrikah in

delavnicah, kjer se včasih celi dan skoraj ne morejo premakniti iz svojega prostora. Vpraša se pa, so li taka telovadna društva tudi dobra in potrebna na kmetih? Saj se kmečki fantje itak zadosti gibljejo celi teden na polju, na travnikih ali v šumi, za njih je torej boljši počitek kakor po telovadno skakanje in plezanje.

Pred vsem je pripomniti, da v nekaterih farah sploh ni mogoče ustanoviti telovadnega odseka ali društva. To je zlasti v hribovitih krajih, kjer so ljudje po ure daleč raztepeni, tam jih je seveda težko skupaj dobiti. Potem manjka prostora, sposobnih voditeljev, denarja, včasih pa telovadcev-fantov. Saj nekatere fare že skoraj nimajo fantov, vse je odšlo v fabrike, v Ameriko, k železnici i. l. d. V takih krajih si seveda »orli« ne morejo napraviti gnezda. Kjer so pa okoliščine količkaj ugodne, so tudi na kmetih »orli« koristni in potrebni. Naj kratko povemo razloge, govorili še bomo o tem itak večkrat.

1. Res je, da se kmečki fant dovolj giblje pri svojem delu, vsaj v poletnem času, toda telovadba je tudi zanj dobra, da se mu udje enakomerno razvijajo in lepo razrastejo. Zlasti srce in pljuča se po telovadbi dobro razvijajo. Telovadba mladeniča navadi lepo in ravno hoditi, da ne kreše kakor star konj, telovadba ga privadi lepo in moško nastopati. Če pride potem k vojakom, ga dosti lažje stane.

2. Telovadba vtrjuje živce in čute, mladega človeka utrdi in navadi vstrajnosti, podjetnosti in ga vsposobi tudi za večji napor, da ni kakor goba.

3. Vtrjuje tudi voljo, da postane res moški značaj.

4. Telovadba, če je modro vravnana, odvrča od pijančevanja in prekomernega kadenja, varuje pred gnusnim vlačugarstvom in lenobo. Saj vemo, kake so razmere med kmečkimi fanti! Le premnogi se ob nedeljah in praznikih zavlečejo v kake smrdljive krčme in se tam natezajo z vlačugami. Ali bi ne bilo boljše, ko bi šli rajši telovaditi, pa bi ostali trezni, zdravi na duši in telesu, marsikateri vinar bi ostal v žepu.

5. Žalostna prikazen je, da se fantje pogostoma stepejo in jih potem žandarji zvezane gonijo okoli. Taka vroča kri se naj rajši hladi pri telovadbi, tam se naj zdivia na pošten način, da ne bo na škodo ne njemu, ne drugim.

Drugokrat še kaj več.

Orli na Sp. Štajerskem so dosedaj ustanovljeni v Celju, v Mariboru, v Trbovljah, v Št. Juriju ob Taboru, v Skalah, v Dobrni, v Gomilskem, v Rajhenburgu, v Št. Juriju ob južni železnici. — Veselilo nas bo, če bomo mogli kmalu poročati, da so se kje zvalili novi »orli«.

Dekliški vrtec.

Vrtec za hišo — vrtec srca!

Ljuba deklica! Poglejvi malo v tvoj vrtec, ki ga imaš za hišo. Koliko lepih cvetic je poleti duhtelo v njem, klinčkov in vrtnic, lilij in rezedic. Tudi vedno zelenega rožmarina ni manjkalo. Snažna pota so bila posuta z belim peskom, krog vrta pa je čeden plot z majhnimi vratci. Marsikatera soseda je pogledovala z občudovanjem tvojo zakladnico lepih cvetic. Duhtelo je daleč na okrog in vonjava se je širila od tvojega vrtca skozi okna v sobo in napajala vse hišne prostore.

A prišla je jesen in zima, vzela vse s seboj, kar je bilo tam dragocenega in ljubega. Kje so tvoje rože, tvoji klinčki in lilije, deklica moja! Usahnile so! Žal ti je za nje, in ko bi ne vedela, da pride

zopet pomlad in ž njo tvoje cvetice, bi morda plakala za njimi!

A drug vrtec še imaš, ljubo deklè! Mnogo imenitnejši in še lepši morda, kakor oni pred hišo — to je vrtec tvojega srca. Poglejvi malo, kako je v njem!

Povej mi — ali cveto v njem žlahtne vrtnice in tudi bele lilije, skromna rezedica in vedno zvesti rožmarin? Ali so morda tukaj same puste gredice, trde in nerodovitne — prav nič okopane in zrahljane — mogoče še pokrite s trnjem in plevelom? Ali ima tvoj srčni vrtec tudi trdno ograjo, varno in neomahljivo, da ne prodré nepoklican gost, kateremu se zljubi po snažnih stezicah priti do cvetja, ki njegovo ni?

Sinoči je pela, ko slavček ljubo — zakaj pa je danes solznó nje oko?

Mogoče je ograja trdna in zanesljiva, cvetje sredi srca krasno razvito, polno nebeške vonjave.

Blagor ti, ljuba deklica, ako je tako. Na-te, na ta-le vrt tvojega srca se ozira marsikatero okó z veseljem in ljubeznijo in ti želi srečo vse žive dni! Da bi ostala vedno tako! Vse te ljubi — oče mati, bratje in sestrice! Sosede te čislajo, možje in mladeniči te spoštujejo, ti biser deklet!

Mogoče pa na vrtu tvojega srca ni vse, kakor bi biti moralo? Povesiš oči, ko rahlo potrkam s svojim vprašanjem! Deklica ljuba! Pogum! Saj je še čas, da ga prenovimo in osnažimo, da zrahljamo grede in očedimo stezice! Posejali bomo cvetice ter zasadili trdno ograjo močno in nepremagljivo, da bo ostal prenovljeni vrt tvoj nepoškodovan za vedno.

Ali hočeš? Kaj ne da! Saj sama veš, kolika sreča in zadovoljnost bo zavladata v tvoji duši, ako je slednji kotiček srca v redu. Zato pa začnimo koj danes in poiščimo zakotni plevel, ki se tako rad skoro neopažen razraste po srčnih gredicah in prinaša tebi in drugim mnogo gorjá!

Da ga lažje najdeš, povem ti majhno zgodbico:

Dve leti je od tega, kar me je peljala pot nimo vaške prodajalnice. Zaprta je danes, okna temno zagrnjena, notri pa so brlele lučice z žalostnim svitom. Mati je bila umrla in ležala na odru. Zaprta je več otrok, med njimi tudi 18letno hčer Francko. Vsi so plakali, a najbolj obupana je bila Francka. In veste zakaj?

Vest jo je pekla ter ji razjedala srce! Koliko žalosti je bila pripravila pokojni materi! Rada jim je ugovarjala, nerada pa jih ubogala. Včasih se je prepirala z njimi in često so ubogo mater polile solze zaradi trdih hčerinih besed! Oj, te materine solze! Kakor žareče oglje so ležale sedaj v Frančinem srcu ter jo pekle, da bi upila na ves glas! »O mati, mati! Ko bi mogla sedaj popraviti, kar sem zakrivila! Mati, samo enkrat me pogledajte, da vas prosim odpuščanja. Samo enkrat še me opomnite, da vas morem slušati in iz-

polniti vašo voljo! Le eno leto, le en mesec, ko bi vas še imela zraven sebe, da bi s podvojeno ljubeznijo in pokorščino popravila svoje hudobije! Kako bi vam brala vsako željo z obraza, uganila že naprej vaše skrbi ter vam olajšala trudna leta vaše starosti! —

A prepozno je! Nikdar se več ne odpro mile oči, nikoli več ne gane skrbna roka, ki se je trudila za-me tolikokrat! Prepozno je na veke! Jutri ponese mater v grob — in Francka ostane sama z najbridkejšo zavestjo v prsih: ti si bila nehvaležna hči!

Deklica moja! Povej! Ko bi sedaj tvoja mati zatisnila svoje oči — ali bi si ti ne imela očitati ničesar? Je tvoje obnašanje do njih vedno hvalevredno, spoštljivo in ljubeznivo? Ako ne — oj, potem še danes začni trebiti prvi plevel iz svojega mladega srca — nehvaležnost do starišev — in se poboljšaj!

Pazi na svoje besede, na svoje obnašanje. Videla boš, koliko notranje sreče bo čutilo tvoje srce, ako skušaš le en dan storiti dobrim starišem vse po volji. Kako te bo na večer hvalila tvoja vest! S kolikim dopadenjem bo na te gledal ljubi Bog, in nebeška sladkost bo polnila tvojo dušo, kakor bi v njej svirali angelci na srebrnih strunah. Položila si vrhutega temeljni kamen svoji bodoči sreči, ki ti je zagotovljena v zvestem izpolnjevanju 4. božje zapovedi.

Kaj ne, da mi zdaj obljubiš, poskusiti vsaj enkrat, vsaj en dan, koj jutri!

Videla boš, da imam prav in spet drugič rada pokukala v predalček za pisma, ki ti jih pošilja iz prijateljskega srca — tvoja Savinska.

Razparana pazduha. Včasih se iz male reči spozna, kakšen je človek. Dr. Vošnjak pripoveduje v svoji knjigi »Spomini«, kako je pri neki Pavlini, ki si jo je mislil izbrati za nevesto, opazil nekega dne, da ima jopico pod pazduho raztrgano. In sklepal je iz tega, da je malo verjetno, da bi bila pozneje dobra gospodinja, ker je bila preveč razvajena in se ji ni bilo treba skrbeti za nobeno delo, še za svojo obleko ne. Vzela je pozneje nekoga drugega in ni bila srečna v zakonu. Tudi nemški pisatelj Freitag pripoveduje, kako se je

snubaču zamerilo, da je imela njegova izvoljenka pod pazduho raztrgano jopico. Dekleta, zapomnite si to »raztrgano pazduho«! Iz male reči se pozna, ali ima dekle zmisel za snago in red, kar je poglavitno za dobro gospodinjo. Če si siromašna, si ne moreš kupiti drage obleke, a snažno in celo moraš imeti. Četudi imaš svilnato obleko, pa ne skrbiš za snago in ne skrbiš, da si hitro popraviš, če se ti kaj strga, ne boš nikoli dobra gospodinja, in kdor te bo dobil za ženo, mu ne bo častitati.

Torej ne pozabi na razparano pazduho!

Dekliška budnica.

Mladenke na boj!
Sovražni že roj
od leve in desne prihaja.
Združimo moči,
ko pekel besni,
da vsaka nas v boju tem vstaja!

Močan je sovrag,
Da smoter neblag
se njemu nikjer ne posreči,
zvestoba srca
Bogu naj velja,
On ščit naš bo v stiski preteči.

Kraljici devic
nedolžnih se lic
in čistega srca 'zročimo.

Da varuje nas
in rajski naš kras,
iz srca jo lepo prosimo.

In staršem vse dni
darujmo moči
kot hčerke hvaležne in vdane,
da blagoslov ves
rosil bo z nebes
in sreča nam zvesta ostane.

Da, vsikdar zvesté
ostanimo mé
Bogu in Mariji in staršem!
Poskuša naj svet,
naj vabi nas spet:
Ne vdajmo se grešnim tovaršem!

Ljubezni ves žar
gori naj vsikdar
za krasne domače nam kraje.
Sloveniji v čast
in v slavo in rast
delujmo v življenju najraje.

In matere glas
najljubši vsak čas
nam bode življenje naj celo.
Da vladal odslej
na zemlji bo tej:
To naše bodoče bo delo.

Naj pekel divja,
naj tujec rožlja,
ne bojmo se boja, mladenke!
Bog bode naš ščit,
če boj bo srdit,
in zmagale bomo Slovenke.

Ciriljev.

Društveni glasnik.

Mladeniške in deklinške zveze. Pred osmimi leti so se na Štajerskem osnovala pri nekaterih izobraževalnih društvih prve mladeniške in deklinške zveze. Vsako leto so jim sledile nove. Tako sedaj štejemo po Južnem Štajerskem precej obojnih zvez. Po njih se je pojavilo in krasno razcvetelo velepomembljivo naše mladinsko gibanje, najprej pri nas, po vseslovenskem mladeniškem shodu na Brezju l. 1904. pa se je presadilo tudi v ostale slovenske pokrajine. L. 1907. so se pojavili telovadni odseki kot nov sad mladinskega gibanja.

Kjerkoli so začele delovati naše zveze, povsod je nastalo živahno zanimanje med mladeniči in dekleti za izobrazbo in za versko-narodno delo. Mnoga izobraževalna društva, ki so bila prej spala, so na novo oživila, cela vrsta društev se je ustanovila v zadnjih letih na novo. Z mladinskim gibanjem, z mladinsko organizacijo smo pridobili med našim ljudstvom na stotine gorečih sodelavcev in požrtvovalnih sodelavk pri narodnem delu. In domovina naša je dobila že lepo število rodoljubnih mladih

mož in zavednih žen iz kroga naše organizirane mladine, kar je za našo bodočnost velikanskega pomena. Zato ni čuda, da se največja pozornost obrača od strani naših voditeljev na našo nadepolno mladino. Bojé se je naši politični in narodni nasprotniki. Postala je činitelj, ki se ne da prezirati, s katerim morajo računati protivniki našega versko-narodnega preporoda.

»Naš Dom« se bo potegoval za to, da dobi vsako izobraževalno društvo svojo mladeniško in deklinško zvezo. Dosedanja izkušnja nas uči, da so naše zveze najboljši pripomoček k dosegi prevzvišenega cilja: k združitvi vse naše mladine pod katoliško-narodno zastavo.

Kdor ima mladino, ima bodočnost. Hvala Bogu, na Južnem Štajerskem je mladina v ogromni večini katoliško-narodna; kar jih je v nasprotnih taborih, ne pridejo v poštev. To našo mladino po vseh okrajih združiti v krepke, nezmagljive čete po naših mladeniških in deklinških zvezah, bo ena izmed prvih naših nalog.

Prinesli bomo, kakor hitro mogoče, pregled o stanju dosedanjih zvez z natančnim številom

članov, podali bomo dragocenih navodil, kako se zveze ustanovijo, kako se uspešno vodijo, kako se zopet vzbude. Res je, da so v najnovjšem času velikega pomena postali naši telovadni odseki, naši Orli, vendar povsod jih ni mogoče vpeljati, omejeni bodo na kraje, kjer so dani pogoji za njih prospevanje. Za mladeniške in dekliske zveze pa so več ali manj povsod pogoji, saj so že redke vasi, ki bi ne imele vsaj nekaj zavednih mladeničev in mladenk, ki se ne strašijo apostolskega dela za svoje tovariše in tovarišice.

Na delo torej mladeniči, mladenke! Na delo vsi naši mladinojubi! Naše delo bo pred vsem organizacijsko, potem izobraževalno in vzgojno. Komur se pravilnik mladeniške zveze ni poznan, ga lahko spozna v današnji številki. Prihodnjč prinesemo pravilnik za dekliske zveze. »Zveza slovenskih mladeničev« mora postati mogočna organizacija, ki dobi v kratkem krepko tovarišico v »Zvezi slovenskih deklet« na Južnem Štajerskem. Nebo pa naj bogato blagoslovi naše delo, ki ga hočemo tudi v bodoče zvesto izvrševati »z Bogom in Marijo za slovensko domovino!«

Pravilnik „Mladeniške Zveze“. § 1. Ime. Zvezi je ime: Mladeniška Zveza k. s. izobraževalnega društva v Ud Zveze postane lahko vsak mladenič, ki je že dosedaj bil ud izobraževalnega društva ali mladeniške Marijine družbe, sploh vsak pošten slovenski mladenič. Kdor se je udal nepoštenemu življenju, neha biti ud Zveze. Kdor hoče pristopiti k Zvezi, mora postati ud izobraževalnega društva in plača udnino, kakoršna je določena. Revnejšim, če jih je več od ene hiše, sme društveni odbor na njih prošnjo znižati udnino. § 2. Namen. Mladeniška Zveza ima namen združiti vse dobro misleče in dobro hotéče mladeniče župnije v močno družbo, v kateri bi se naj vnemali za resnico in pravico, za pošteno mladeniško življenje in se izobraževali ter navduševali za vse, kar je dandanes potrebno slovenskemu mladeniču, da tako postanejo kedaj hrabri branitelji naše sv. vere in slovenske domovine, vzgledni slovenski gospodarji in vrli avstrijski državljani. § 3. Kako zveza dosega namen. Da mladeniška zveza doseže svoj namen, prireja poučne shode, mladeniške slavnosti, izlete, se udeležuje enakih zborov v sosesčini in skrbi, da vsak ud bere kak koristen katoliški časnik in pomaga širiti dobro berilo med naše ljudstvo sploh, posebej pa še med mladeniče. § 4. Voditeljstvo. Mladeniško zvezo vodi voditeljstvo, v katero mladeniči ali ustmeno ali pisмено izvolijo na vsakoletnem občnem zboru Mladeniške Zveze na eno leto vsaj 4 ude, vedno pa toliko, da ima radi lažjega in uspešnejšega delovanja vsaka občina v župniji svojega uda v voditeljstvu. Udje voditeljstva izberejo Mladeniški Zvezi voditelja, namestnika, tajnika, blagajnika, knjižničarja, po razmerah tudi perovodja, vodja gledališnih predstav i. t. d. Če voditeljstvo šteje le 4 ude, je tajnik ob enem tudi knjižničar. Mladeniške Zveze duhovni voditelj je domači dušni pastir, ki ima pravico in dolžnost pošteno skrbeti za Mladeniško Zvezo. Voditeljstvo Mladeniške Zveze mora potrditi odbor izobraževalnega društva, ki ima sploh vrhovno vodstvo nad Zvezo, ker ona

je le zveza mladeničev, udov izobraževalnega društva, ne pa samostalno društvo. § 5. Opravila voditeljstva. Voditelj, oziroma namestnik zastopa Mlad. Zvezo na zunaj in vodi seje voditeljstva, poučne shode in zборе ter sploh vse zvezine prireditve in zadeve. Tajnik vodi imenik udov, piše zapisnike sej voditeljstva, poučnih shodov in mladeniških zborov, oskrbuje poročila v naše časnike ter z voditeljem ozir. namestnikom podpisuje vsa Zvezina pisma. Blagajnik pobira udnino med udi Zveze za izobraževalno društvo in jo izroča (glavnemu) blagajniku izobraževalnega društva, ter oskrbuje tudi posebno blagajno, v katero zbira mladeniči doneske za kake dobre namene n. pr. izlete i. t. d. Knjižničar pomaga knjižničarju izobraževalnega društva pri izposojanju knjig. Vse važne zadeve Zvezine se rešujejo v posebnih sejah voditeljstva, ki jih sklicuje Zvezin voditelj, in se jih udeležuje tudi duhovni voditelj. Udje skrbijo vsak v svoji občini, da pridobijo vse dobre mladeniče Zvezi in da se ti redno udeležujejo poučnih shodov. § 6. Zvezini poučni shodi. Redno naj Zveza priredi vsaj eden mladeniški poučen shod v mesecu; če je mogoče tudi več, posebno v zimskem času. Vrše naj se poučni shodi po večernicah v čitalnici in naj trajajo pol ure, k večjemu eno uro. Udeležiti se jih smejo tudi možje. Poučni shod odprti in vodi Zvezin voditelj ali njegov namestnik, tajnik prečita zapisnik zadnjega poučnega shoda, ki se odobri, eden ali več mladeničev deklamuje, na to je poučni govor. Potem tudi sledi razgovor o poučnem govoru in o vseh drugih Zvezinih zadevah. Prične in konča se poučni shod lahko s pesmijo. Po poučnem shodu pa knjižničar izposoja časnike in knjige mladeničem. § 7. Slavnosti in izleti. Zveza priredi na leto eno ali dve mladeniški slavnosti. Naznanilo oblastvom oskrbuje seveda odbor izobraževalnega društva. Enkrat ali dvakrat na leto napravi izlet v sosesčino, da se sestane s sosedno mladeniško zvezo na skupnem poučnem shodu. Če se v sosesčini priredi mladeniška slavnost, se je polnoštevilno udeleži Zveza, ako to sklene voditeljstvo v zvezi z duhovnim voditeljem. Pri Zvezinih izletih spremlja vsakokrat mladeniče duhovni voditelj, ki ima strogo paziti na to, da se ničesar ne zgodi, kar bi škodovalo mladeničem na časti in poštenju. V slučaju, da je zadržan, odloči za spremljevalca ali nadzornika zanesljivega moža ali mladeniča. Mladeniči skupno odidejo od doma in skupno odhajajo domov.

Občni zbor. S. K. S. Z. V nedeljo dne 19. dec. se je vršil v Šmarju pri Jelšah letni občni zbor Slovenske kršč. socialne zveze ob zelo lepi vdeležbi vključ slabemu vremenu. Osobito mladeničev je bilo lepo število. O delovanju »Zveze« je poročal njen podpredsednik dr. Hohnjec. S. K. S. Z. je l. 1909 lepo delovala. Priredila je 8. soc. tečajev, vzdržuje 10 knjižnic, imela je 13. odborovih sej, šteje 120 društev, ter je imela pisemenih pošiljatev čez 2300. Dohodkov je imela 6687 K., stroškov 4131 K. O zvezi mladeničev je poročal nje predsednik Fr. Žebot. Priredila je 16 velikih shodov, ki so se vsi lepo obnesli. Najlepša poteza — njenega delovanja pa je bilo delo ob volitvah. Z istim pogumom, kot letos, moramo iti vedno v boj in bodemo vedno zmagovali. Kaj lepo

se širi telovadna organizacija, ki šteje že 10 društev, storili so se tudi že pripravljali koraki za 11tega v Šmarju. Toda pri tem še

ne sme ostati. Mi moramo zmiraj napredovati. Govorila sta še zastopnik S. K. S. Z. v Ljubljani, g. Moškerc in župnik Gomilšek.

Govorniške vaje.

Veliko je vredno, če zna človek prav besedo postaviti. Zlasti je to potrebno dandanes. Mladenič, danes ali jutri prideš v občinski ali celo v okrajni zastop, opraviš boš imel pri gosposkah, kak poslanec napravi pri vas zborovanje, ti bi rad marsikaj povedal, pa si ne upaš, ne veš besede postaviti, nisi vajen očitno govoriti. Star pregovor pravi: Pesnik se rodi, govornik pa postane. Brez vaje ni nič. Enemu sicer že od narave bolj gladko teče jezik kakor drugemu, a toliko se lahko vsak privadi, da bo znal primerno nastopiti in povedati svoje misli. Pa začetek je težek, marsikdo ne ve, kako bi si govor sestavil. Zato bomo v listu imeli »Govorniške vaje«, podajali bomo kratke pouke, kako se govori sestavljajo, kako se mora govoriti in med govorom obnašati, potem pa bomo podajali kratke govorce. Ti govori ne bodo namenjeni za očitna zborovanja, ampak le za vaje. Začetniki se jih naj naučijo, pa jih naj za poskušnjo govorijo pred svojimi tovariši. Najprej je treba premagati strah, potem privaditi spomin, da človeka med govorom ne zapusti. Če od kraja morebiti slabo gre, morda obtičiš, nič ne dene, le ne izgubiti poguma, drugi pa zaradi tega ne smejo zasmehovati novince, če se mu govor ponesreči, ampak naj potrpijo, pa mu naj lepo povejo, kaj ni bilo prav. Za danes podamo dva govora, enega za fante, drugega za dekleta.

Skrb za brate.

Cenjeni tovariši!

Odpri roke, odpri srce,
Otiraj bratovske solze!

Tako poje pesnik in opominja k bratski ljubezni — k ljubezni, ki pomaga v dejanju. Ta ljubezen med brati, to medsebojno prijateljstvo je eden najlepših sadov znamenite naše mladeniške organizacije. Vsak izmed nas želi imeti dobrega, zvestega prijatelja. Zvest prijatelj je močna bramba; kdor ga je našel, je našel zaklad. Pa zvest prijatelj v resnici ljubi svojega prijatelja — in želi imeti tovariša ljubezni svoje, svojega zaupanja, vedno srečnega, srečnega časno in večno.

Ako hočemo biti res dobri, zvesti prijatelji, tedaj moramo brate vedno odvrčati od hudega — in jih nagibati k dobremu.

1. Dandanes vera močno peša v mladeniških srcih. Povsod lahko najdeš celo vrsto mladeničev, ki po nedeljah stoje zunaj cerkve, se pogovarjajo ali — so med službo božjo celo v gostilni. Ako opazimo, da je naš prijatelj zraven, ljubeznivo ga opomnimo na sveto nedeljsko dolžnost. In ljubezniva prijateljska beseda bo izdala. — Pazimo v tem oziru na brate z lastnim dobrim vzgledom, —

pa tudi z opominjevanjem bomo dosegli, da se naši tovariši navadijo reda v verskih rečeh, da ohranijo vero, da postanejo dobri kristjani.

2. Kolikokrat slišimo tovariše grdo govoriti, opomnimo jih, da naj nehajo s pohujševanjem. — Če bodo vabili v pokvarjeno družbo, v krčmo, ali k ponočevanju ali v slaba znanja, ne vdamo se takemu vabilu, nasprotno pa jih skušajmo odvrniti od teh velikih nevarnosti, v katere — žal — pade toliko naših bratov, izgube dobro ime in pošteno srce ter postanejo žalostni zapeljivci. Stojmo sami trdno, zaupajoč vedno v pomoč božjo in Marijino, ter storimo s svojim vzgledom in z besedo vse, da brate obvarujemo dušne pokvarjenosti, najgrših pregreh. Tako se bomo res izkazali kot dobri prijatelji. Naši bratje se bodo bali in ogibali omenjenih potov in bodo ostali dobri, pošteni, nedolžni mladeniči. Pred Bogom in pred ljudmi pa ima veljavo — je srečen — le tak mladenič.

3. Tujina — delo med Nemci — našim mladeničem škoduje v verskem pa tudi v narodnem oziru. Navzamejo se kaj kmalu mržnje do slovenskega naroda in začnejo zaničevati svoje stariše, pa tudi svoj materni slovenski jezik. Vzglede takih je več kot dovolj. — Kot pravi prijatelj delajmo na to, da nezavedni naši bratje ne bodo hodili na tuje, — na drugi strani pa zopet z vzgledom in besedo delajmo na to, da bodo naši bratje vrli rodoljubi, da bodo iz srca ljubili stariše in svojo slovensko domovino ter prelepi naš materni jezik. — Utrdimo jih v tej ljubezni tako, da je ne bodo pozabili, ako morajo na tuje iz potrebe, da bodo tudi v tujini ostali zvesti, zavedni Slovenci.

4. Največ nas mladeničev ostane pri kmečkem stanu, ki je jedro našega naroda. Žalibog, da se vedno večje število sramuje kmečkega stanu, kmečkega dela in tako naš prevažni kmečki stan vedno bolj hira. — Bodimo sami z veseljem delavci na rodni grudi in vzbujajmo to veselje tudi v bratih. Le tisti je srečen — je zadovoljen in napreduje, ki ljubi svoj kmečki stan in je priden delavec.

5. Liberalni zapeljivci vabijo naše mladeniče v svojo pokvarjeno družbo. Tem zapeljivcem se ne vdamo, s svojo neomahljivostjo odvrčajmo brate, da se nam nobeden ne izgubi, da bo rastle vedno bolj število gorečih pristašev »Slov. kmečke zveze«, v katere taboru je zbrano krščansko ljudstvo Južnega Štajerja.

Bratje! Kako krasno polje apostolskega dela se nam odpira v bodočnosti! Kdo bi se temu odtegnil? Koliko lahko koristimo na ta

način svojim bratom in celemu narodu! Prijatelji, na delo torej, ker resnobni so dnevi! A delo in trud nam nebo blagoslovi!

Žensko delo.

Cenjene tovaršice! Ako se nekoliko ozremo po svetu, lahko opazimo, kako dobiva ženska v človeški družbi vedno večji vpliv, kako se ji vedno bolj širi delokrog. Vse to pač ima zahvaliti krščanski veri, ki jo je oslobodila sramotne sužnosti. — Oglejmo si nekoliko polje, na katerem lahko delujejo ženske.

1. Najvažnejši poklic ženskega delovanja izvršujejo naše ljube matere, ki so se za nas že toliko trudile, da bi nas lepo izredile. Brez njih ne bi bile to, kar smo, namreč goreče kristjank in vnete Slovenke. Blagor nam, da imamo tako dobre matere, ki so nas skrbno odgojile po naukih sv. vere. Zares, dobra mati je ena največjih dobrot, ki jih človek prejme iz nebes. Nje vrednost se ne da nikdar dovolj ceniti. Svojim dobrim materam hočemo rade pomagati in se po njihovih naukih vedno ravnati.

2. Prava sreča za vsako hišo, za vsako domače gospodarstvo je vrla gospodinja, naj si bo zakonska žena ali pridna samica. Narodni pregovor pravi: »Žena pri hiši tri vogle podpira«. — Kdaj pa? — Ako je dobra gospodinja. Kako lepa pohvala! — Veliko dobrega stori ženska kot gospodinja in sicer kot snažna, rodoljubna, vestna in varčna gospodinja. — Na cerkvi se pozna, kakšen je duhovnik, na hiši pa navadno, kakšna je gospodinja. Marsikaj hudega je že odvrnila od hiše in družine trezna in odločna gospodinja.

3. Dobra ženska je izredno blagega srca. O tem pričajo njene dobra dela. — Koliko solz je že posušila dobrotljivost ženska in jih še bo! Kjer moški spol marsikdaj že obupa, ve še pomagati iznajdljiva, milosrdna ženska. — Kjer je treba lajšati človeško nadlogo, je vedno med prvimi krepotna ženska.

Kdo zna lepše streči, kdo ve bolje tolažiti ranjenca, bolnika? Na to nam odgovarjajo bolnišnice. Veliko zamozatajevanja je treba pri postrežbi, zlasti pri hudih boleznih. Kar ne izvrši in ne pretrpi mnogokrat močna moška narava, to doseže šibka in nežna ženska. Svetovna je slava, ki jo uživajo naše junaške usmiljene sestre v miru in v vojski. Sicer imajo tudi drugoverci svoje postrežnice, tudi nekeke redovnice, a to so le sence proti katoliškim usmiljenkam, ki so v tem oziru nedosežne. Moč in junaštvo pa zajemajo iz svo-

jega deviškega življenja, ki ga drugoverske usmiljenke ne poznajo ali vsaj niso vezane nanj.

4. Tudi na duševnem polju vstrajno deluje neumorna ženska moč. Dandanes svet šteje veliko učiteljic. Kolike požrtvovalnosti je potrebno v tem poklicu! Velika dobrota za vsako šolo in vsako župnijo so učiteljice, ako delujejo v duhu naše sv. vere in ako živijo po njej. Zlasti pa slove redovne učiteljice in vzgojiteljice. Svet je poln hvale o njihovih vzgojevališčih.

Marsikatera bistrournna ženska si je izbrala celó pisateljski poklic. Tudi naš mali slovenski narod jih šteje nekaj, ki so se odlikovale na tem polju. Koliko lepega so spisale: Josipina Turnogradska, Lujza Pesjakova, Pavlina Pajkova in s. Bonaventura Suháč. V slovenski zgodovini bodo zavzemale vedno častno mesto.

5. Veliko vpliva ima ženska na domače rodbinsko življenje. Toda svet šteje tudi mnogo žen, ki so mogočno vplivale na državno življenje, na usodo posameznih narodov. Ne malo jih najdemo na vladarskih prestolih, ki ne zaostajajo za svojimi moškimi vrstniki. Kdo ne pozna blage cesarice Marije Terezije, ki je 40 let vladala Avstrijo? — Ob času narodnih preprirov, velikih vojsk in sploh važnih dogodkov najdemo povsod tudi nekaj izrednih žensk, ki so se potegovala za narodno svobodo in srečo. Koliko so pretrpele vrle Slovenke v nekdanjih časih, ko so še ljuti Turki napadali naše dežele. Mnogo hrabrih burskih žen je šlo z moškimi v boj. Zares, srečen se more imenovati narod, ki ima blago, za narodovo srečo vneto, požrtvovalno ženstvo, bodisi da stanuje v ponosnih palačah ali tudi v revnih bajtah.

Dobro, blago žensko najlepše krasi čednost požrtvovalnosti, naj si to že posvečuje svoji rodbini ali tudi širšim krogom. Prava, občudovanja vredna požrtvovalnost pa izvira le iz nepokvarjenih, čistih src, nikdar ne iz omehkuženih, razuzdanih. Tega ne smemo nikdar pozabiti. Dovolj imamo žalostnih zgledov, kolika nesreča je ženska za družino, za cerkev in državo, če je pozabila na svojo žensko čast in prišla ob svojo poštenje.

Predrage sestre! Danes smo se zbrale na prvem našem dekliškem shodu. Vnemajmo se za Marijo, ki nam daje prelep vzgled, navdušujmo se pa tudi za bodoče delo. Pri delu pa je treba požrtvovalnosti. Vadimo se že sedaj v tej čednosti za dom in narod. Tako bomo najlepše izrabile prelepa dekliška leta, tako bomo zdaj in pozneje največ koristile cerkvi in domovini.



Drobtinice.

Jaslice. Lepa navada, obhajati spomin Gospodovega rojstva pri jasicah, se je tako udomačila, da si božičnega praznika brez jasic skoraj ne moremo misliti. S kakšnim veseljem in s kakšno skrbjo smo razstavljali v svojih otroških letih papirnate pastirje in črede po mahovem griču! In še sedaj se nam pred jasicami pomladi srce, napolnjuje nas neko sveto, praznično čuvstvo! Jaslice nam pač kažejo neizmerno ljubezen božjo do nas, ki se je tako vzvišeno in tako ljubko pokazala v božični skrivnosti.

Čitateljem »Našega Doma« pa morda še ni znano, kdo je začel proslavljati božični praznik z jasicami, kdo je uvedel to lepo navado. Skrivnost božične noči je obhajal pri jasicah prvi sv. Frančišek Asiški ali Serafski. L. 1219. je bil v sv. deželi in je obhajal božični praznik v Betlehemu, v votlini, kjer je bil rojen Odršenik. Tega ni mogel nikdar pozabiti in od tega časa se je posebno veselil Božiča in ga praznoval kolikor mogoče slovesno. Mnogokrat je rekel: »Če bi poznal cesarja, bi ga prosil, naj zapove nasuti ta dan zrnja za ptice, posebno za naše bratce škrjančke. In kdor ima živino v hlevu, naj bi ji dal iz ljubezni do Jezuščka v jasicah posebno dobro krmo.« Vse naj bi se veselilo svete noči.

Leta 1223., tri leta pred svojo smrtjo je sklenil sv. Frančišek obhajati božični praznik posebno slovesno, kakor še nikdar poprej. V mestecu Greccio (beri: Grečo) je živel svetnikov prijatelj in dobrotnik, Janez Vellita po imenu. Ta je bil daroval njemu in njegovim spremljevalcem blizu mesta gozd, da bi se tamkaj naselili. Tega moža je poklical sv. Frančišek k sebi ter mu rekel: »Letos želim s teboj skupno praznovati sv. božično noč, in poslušaj, kaj sem si mislil! V gozdu blizu samostana je v skali votlina; tja postavi jasi, polne sene in slame. Vola in osla moraš tudi spraviti tja, prav kakor v Betlehemu. Rad bi enkrat prav resno obhajal prihod božjega Sina na zemljo in z lastnimi očmi gledal, kako siromašen in reven je hotel postati zavoljo nas.«

Janez Vellita je storil vse, kakor je želel sv. Frančišek. Na sveti večer je prišel svetnik s svojimi redovnimi brati, in mnogo ljudstva iz okolice se je zbralo pred votlino. Vsi so imeli goreče baklje, in okoli jasi so stali bratje s svečami, in v gozdu je bilo svetlo kakor po dnevu. Nad jaslami se je darovala sv. maša, da bi bilo božje Dete pod podobama kruha in vina pričujoče, kakor je bilo pričujoče v Betlehemu telesno in vidno. Ko je odpel duhovnik evangelij, je nastopil sv. Frančišek v levitski obleki. Zatopljen v pobožnosti in poln čudovitega notranjega veselja je stal svetnik pri jasicah. Pridigal je o detetu Jezusu. Z besedami, polnimi sladkosti je govoril o ubogem kralju, ki je bil v tej noči rojen, ki je Gospod Jezus v Davidovem mestu. Kolikrat je hotel

izgovoriti ime Jezus, se je vnel ogenj njegove ljubezni, in imenoval ga je le betlehemsko Dete. Še le pozno se je končala pobožnost in vsi so šli veseli domu. Pozneje so pozidali cerkev na kraju, kjer so stale jasi.

To nam pripovedujejo najstarejši življenjepisi sv. Frančiška o prvih jasicah. Sinovi sv. Frančiška so širili to vspodbudljivo pobožnost, in jaslice so se kmalu priljubile povsod, na jugu in na severu.

Dr. F. K. Lukman.

Mokro obutalo. Ljudje navadno devljejo mokro obutalo na peč, da se posuši. To pa ni dobro. Vročina škoduje usnju in poleg tega se obutalo skrči in postane trdo. V mokro obutalo nasipaj ovsu in potem ga deni v oves; oves vleče mokroto na sebe od zunaj in znotraj. Obutalo se tako povsod enako posuši, ostane mehko in se ne skrči.

Obutalo, ki se dolgo časa ne rabi, zlasti iz svinjske ali goveje kože, postane silno trdo, ko ga zopet obuješ, te gloje in tišči. Tako obutalo najprej v vodi dobro namoči, da postane mehko, potem ga napolni z ovsom in položi v oves, na to pa namaži s kakšno mastjo.

Seveda se mora pred obuvanjem oves dobro stresti iz obutala, kajti z ovsem v škornju bi ne bilo prijetno hoditi!

Jeziki: Kitajski jezik govori 330 mil., indijski 263 mil., angleški 116 mil., nemški 71 mil., ruski 56 mil., francoski 50 mil., japonski 47 mil., španski 46 mil., italijanski 33 mil., turški 30 mil.

Petdesetletnica petroleja. Sedaj menda ni lahko najti kmečke hiše v kateri bi ne imeli petrolejske svetilnice. A starejši ljudje pomnijo, da so pred nekaterimi desetletji še svetili s treskami ali skalami, z lojenimi svečami in leščerbami z mastjo, repnim oljem itd., L. 1909. je poteklo ravno 50 let, kar je prišel petrolej v rabo pri razsvetljavi in kurjavi. L. 1859. je 27. avgusta navrtal inženir Titus Drake petrolejski studenec v Pensilvaniji v Ameriki, v bližini mesta Titusville. Petrolej so sicer poznali že prej, a šele od l. 1859. se je začel velikanski promet s petrolejem. Čez 50 let pa bo morda že vsaka kmečka hiša imela električno luč. Ravno pri razsvetljavi se kaže najlepše velikanski napredek novejšega časa.

Da zobje ne bolijo. Star, izkušen mož priporoča mladim ljudem to-le: Vsako jutro se pri umivanju prav močno drgniti z mrzlo vodo za ušesi. Marsikdo je že poskušal to in se je obvaroval zobobola. V mladih letih začni. Seveda moraš tudi paziti, da ne boš prevročnega ali premrzlega jedel ali pil ali grizel pretrdih reči.



Za Božič in Novoletu

se pokupi največ vsakovrstnih koledarjev. Skoro vsak stan ima dandanes že svoj koledar, ki ga pa ne dobiš lahko za par vinarjev, ker založnik zbog malega natisa s tako nizko ceno ne more pokriti nabavnih stroškov. Edino pri takoimenovanem ljudskem koledarju pri naši „Družinski Pratiki“, ki jo dobi vsak, dokler je še kaj zaloge, za borih 24 v., je to mogoče, ker se tiska v mnogo tisoč izvodih. Dobite jo pri vsakem trgovcu v mestu ali na deželi, kjer pa je ni, naj se naroči naravnost pri založništvu »Družinske Pratique« v Ljubljani. Za tako mal denar ne dobite nikjer tako vsestransko ustrežajočega koledarja.

Trgovina tiskarne sv. Cirila

MARIBOR, Koroška cesta šte. 5

je otvorila na novo prodajo papirja, pisalnih, risalnih in šolskih potrebščin ter priporoča posebno :

kancelijski, konceptni, pismeni,
dokumentni, ministrski, ovitni
in barvani papir

svinčnike

peresa

peresnike

radirke

kamenčke

tablice

gobice

črnilo

Trgovske knjige

v vseh velikostih értane, z eno
ali dvema kolonoma, v papir,
platno, gradl ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice
po raznih cenah.



Papirnaté vreče vseh velikosti
po originalnih tovarnih cenah.

Štambilje

pečatnike vignete, (Siegelmarken)
za urade in privatne izvršujejo
se v najkrajšem času.

Svileni papir v vseh barvah

Pismeni papir v kasetah
in mapah, razglednice.
Zavitke za urade v vseh
velikostih, zalepke.

Trgovci in preprodajalci
imajo en gros-cene. Priznано
dobro blago. Solidna in
točna postrežba.



Naročite si „Naš Dom“!

Novoletno številko »Našega Doma« dobijo kot prilogo na ogled vsi naročniki »Slovenskega Gospodarja.« Zato smo pa v listu skrajšali razne novice po svetu. Prihodnjič bomo tudi o tem podali natančnejši pregled.

Sedaj pa, mladi prijatelji, na delo! Čez praznike pridobivajte naročnikov, vsak dosedanji naročnik naj pridobi še vsaj enega novega. Če se bo oglasilo prav veliko naročnikov, bomo začeli prinašati v prihodnjih številkah tudi **slike**. Skrbeli bomo, da bode z listom zadovoljni.

Še nekaj Vam imamo povedati. Mlad človek se mora reda naučiti, reda tudi pri plačevanju. Mi nečemo biti podobni oštirju, ki daje pijačo na račun, pa s kredo piše na vrata, koliko je kdo zapil, potem pa naraste takšna šuma, da je dolžnik ne more plačati. Pošljite kar hitro naročnino, če ne cele, pa vsaj polovico, 1 K, ali vsaj četrtino, 50 v. Kdor do 1. marca ne bo nič plačal in se tudi ne oglasil kot naročnik, se mu bo list ustavil. Delavce in papir moramo mi sproti plačevati, zato rej prosimo tudi, da se nam pošlje kmalu naročnina. Red je duša vsakega podjetja.

Zelo bi se nam ustreglo, če bi se jih več skupaj naročilo. Kdor naroči 10 listov skupaj, dobi 11. zastonj.

Vesele praznike in srečno novo leto želi vsem prijateljem in prijateljicam

**Uredništvo in Upraviništvo
„Našega Doma“.**